

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2016-10-26
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
5052-15

SÖKANDE

Tecken & Tolk Sverige AB, 556656-9082
c/o Juridikbyrå Sverige
Box 30090
104 25 Stockholm

Ombud:
Christian Schlater
Juridikbyrå Sverige
Box 30090
104 25 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2016-10-27	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

MOTPART

Region Örebro län, Upphandlingsavdelningen
Box 1613
701 16 Örebro

SAKEN

Offentlig upphandling; ogiltighetstalan

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Tecken & Tolk Sverige AB:s ansökan samt yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Dok.Id 160013

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568 651 12 Karlstad	Rådhuset, Stora torget	054-14 85 00	054-14 85 30	måndag – fredag 08:00-16:00
E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se				

BAKGRUND

Region Örebro län (Regionen) har år 2013 genomfört en offentlig upphandling avseende ramavtal av teckenspråkstjänster och antagit tre rangordnade leverantörer med Tecken & Tolk Sverige AB som nummer ett.

PARTERNAS TALAN

Tecken & Tolk Sverige AB (Tecken & Tolk) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att de avtal är ogiltiga som Regionen under perioden den 26 maj – 26 november 2015 slutit med följande leverantörer: Stockholms produktionsområde, Landstinget Sörmland, Länssjukhuset i Kalmar, Region Halland, Gotlands kommun, Landstinget i Uppsala län, Västra Götalandsförvaltningen, Landstinget i Östergötland, AB Stockholmstolkarna, Skånevård Kryh, Norrbottens läns landsting, Landstinget i Dalarna, Landstinget i Jönköpings län, Landstinget i Gävleborg, Landstinget i Västmanland, Västerbottens läns landsting, Landstinget i Västernorrland, Landstinget Värmland, Landstinget Blekinge, Landstinget Kronoberg, Region Jönköpings län och Meningsbyggarna STHLM AB. Vidare yrkar Tecken & Tolk att förvaltningsrätten interimistiskt ska besluta att Regionen inte utan stöd i LOU får tilldela kontrakt genom direktupphandling av sådana tjänster som omfattas av upphandlade och ingångna ramavtal.

Till stöd för sin ansökan anför Tecken & Tolk i huvudsak följande. Företrädare för Tecken & Tolk har vid ett flertal tillfällen påtalat för Regionen, Tolkcentralen i Örebro, att den inte har laglig rätt att direktupphandla teckenspråkstolktjänster från leverantörer som inte har tilldelats ramavtal i den genomförda upphandlingen samt att Regionen i vart fall inte har rätt att teckna kontrakt utan föregående annonserad upphandling för det fall dessa teckenspråkstolktjänster skulle anses falla utanför det område som följer av

ramavtalet. Regionen har genom företrädare för Tolkcentralen i Örebro påstått att den enligt deras uppfattning har rätt att direktupphandla dessa teckenspråkstolktjänster när direktupphandlingen sker från andra landsting och att den rätten kan härledas från hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Såvitt Tecken & Tolk erfar finns ingen sådan rätt angiven i HSL. Ett landsting får, enligt 4 § fjärde stycket HSL erbjuda hälso- och sjukvård åt den som omfattas av ett annat landstings ansvar för hälso- och sjukvård, om landstingen kommer överens om det. Vad som är hälso- och sjukvård regleras i 1 § där det anges att med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna. Det torde vara svårt att inrymma teckenspråkstolkning i de lagstadgade definitionerna, i synnerhet som landstingets skyldighet att erbjuda tolktjänster regleras särskilt i 3 b § första stycket 3 HSL. Det anges i 3 § tredje stycket HSL att ett landsting får sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som landstinget ansvarar för enligt denna lag och då ska ange de särskilda villkor som gäller för överlämnandet. Ett sådant avtal får inte slutas utan iakttagande av bestämmelserna i LOU vilket i det här fallet innebär att Regionen inte får sluta några avtal om teckenspråkstjänster utan föregående upphandling. Detta då kontraktsvärdet ska beräknas enligt 3 kap. 10 § LOU och kontraktsvärdet vida överstiger det tröskelvärde som anges när annonserad upphandling måste ske. Enligt 3 § fjärde stycket HSL får ett landsting samverka med en kommun, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. I de fall Regionen direktupphandlar tolktjänster av andra landsting är det inte fråga om någon samverkan utan avser endast köp av tjänster. Andra landsting ingår heller inte i lagens uppräknade tillåtna samverkansparter. Så inte heller på den grunden kan Regionen härleda någon rätt att direktupphandla tolktjänster av andra landsting. När det gäller direktupphandlade leverantörer vilka inte är landsting finns överhuvudtaget inget stöd i HSL för att direktupphandla några tjänster oavsett om det sker genom s.k. samverkan eller

rena köp. För det fall Regionen tillåts direktupphandla tjänstekontrakt avseende teckenspråkstolktjänster från andra landsting medför det att LOU till stora delar sätts ur spel, vilket inte är tillåtet enligt upphandlingsdirektivet. Med anledning av det ovanstående, då de fall då Regionen köper tolktjänster av andra leverantörer än sådana som tilldelats ramavtal i genomförd upphandling inte är förenliga med LOU eller upphandlingsdirektivet, bör förvaltningsrätten i dom besluta att Regionens avtal med de angivna leverantörerna är ogiltiga.

Regionen bestrider bifall till Tecken & Tolks ansökan och anför i huvudsak följande. Regionen anser att den fullföljt sin lagstadgade skyldighet att tillhandahålla teckentolkning via de i målet uppgivna myndigheterna. Detta har skett i de fall då länsinnevånare befunnit sig i det aktuella länet och varit i behov av att uppsöka exempelvis sjukvård eller på annat sätt ha myndighetskontakter. Detta är brukligt och i linje med hur regioner och landsting hanterar teckentolkning för länsinnevånare som befinner sig i annat län och är att anse som av marknaden godkänd modell. Processen kommer tydligt till uttryck exempelvis i Tolkcentralernas arbetsledarförenings konferens den 11 och 12 maj 2005, där frågan om fakturering mellan olika tolkcentraler diskuterats. Av upphandlingens förfrågningsunderlag framgår inte explicit att upphandlingen endast omfattar tolkning inom länet men för en normalt bevandrad anbudsgivare står det helt klart att uppdraget omfattar teckentolkning i Örebro län. Som exempel på uppdrag nämns utbildningstolkning vid Örebro universitet, Riksgymnasiet för döva och Riksgymnasiet för hörselskadade m.fl. Det har varit Regionens intention att avtalet ska omfatta uppdrag inom regionen. För det fall avtalet skulle sägas omfatta all tolkning som Regionens innevånare behöver skulle Regionen tvingas ställa mycket högre krav på leverantörernas kapacitet, eftersom dessa därmed skulle vara förpliktigade att på kort varsel kunna leverera tolktjänster i hela Sverige. Om avtalet skulle avses ha den funktionen skulle frågor om resor, boende och transporter behövt utvecklas avsevärt. Att avtalet endast gäller

tolkning inom länet torde därmed vara klarlagt. Vidare har Regionen rätt enligt avtalet att upphandla annan leverantör i de fall då det finns behov av särskild kompetens eller annan omständighet. Regionens uppfattning är att denna klausul även kan tillämpas på de fall då Regionens upphandlade leverantörer inte kan användas med hänsyn till uppdragets geografiska art. Sammantaget är det Regionens uppfattning att med Tecken & Tolk ingånget avtal gäller för uppdrag som utförs i Örebro län men inte för uppdrag som utförs utomläns.

Tecken & Tolk anför i yttrande att bolaget med anledning av Regionens sätt att föra talan i processen gör ett tilläggsyrkande om att Regionen ska förpliktigas att utge ersättning för Tecken & Tolks rättegångskostnader med ett belopp som senare kommer att anges.

Förvaltningsrätten har i beslut den 14 december 2015 avslagit Tecken & Tolks yrkande om att Regionen inte utan stöd i LOU får tilldela kontrakt genom direktupphandling av sådana tjänster som omfattas av upphandlade och ingångna ramavtal, då detta yrkande går utöver vad förvaltningsrätten kan pröva inom ramen för en överprövning enligt LOU.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Tecken & Tolks yrkande om ersättning för rättegångskostnader hänförliga till målet kan lagligen inte bifallas varför yrkandet ska avslås.

Enligt 16 kap. 13 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, ska rätten besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 §, eller

2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbuds förfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet är inledningsvis fråga om de avtal som Tecken & Tolk yrkar att förvaltningsrätten ska förklara ogiltiga omfattas av det ramavtal Regionen tecknat med Tecken & Tolk. I kravspecifikationen för ramavtalsupphandlingen (2.2 Omfattning) anges att tolkuppdragen ska utföras inom hela landstingsområdet samt i enstaka fall även utanför landstingets gränser, till exempel vid besök på mässor och studiebesök. Cirka 80 procent av alla tolkuppdrag utförs dock inom Örebro kommun. Vid dessa förhållanden finner förvaltningsrätten att de aktuella avtalen inte omfattas av ramavtalet och Tecken & Tolk har därmed inte lidit eller riskerat att lida skada till följd av att Regionen brutit mot ramavtalet. Enligt förvaltningsrättens mening har Tecken & Tolk inte heller visat att bolaget i den mening som avses i 16 kap. 13 § LOU har riskerat att lida skada till följd av påstådda överträdelser av Regionen genom att den inte upphandlat de utom länet utförda tjänsterna på annat sätt än genom direktupphandling. Sammantaget finner förvaltningsrätten därmed att Tecken & Tolks ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B, LOU).

Hans-Erik Jonasson
F.d. lagman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.